

Stockholm den 22 december 2020

R-2020/2362

Till Finansdepartementet

Fi2020/04880

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 9 december 2020 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Omställningsstöd till företag för perioden augusti–december 2020.

Sammanfattning

Advokatsamfundet är positivt till förslaget om utökat omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronavirusets spridning. Förslaget överensstämmer med Advokatsamfundets förslag om utökad stödperiod enligt det remissvar samfundet lämnade över promemorian Omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset. Förslaget har även senarelagt begränsningen avseende värdeöverföringar till april i överensstämmelse med förordningen avseende stödperioden maj–juli, vilket är en justering i positiv riktning.

Advokatsamfundet föreslår att begränsningen av värdeöverföringar ska gälla två månader innan och sex månader efter stödperioden jämlikt förslaget avseende korttidsstödet (Fi2020/04742). Att bestämmelserna om utdelning och krisstöd enligt de två regelverken överensstämmer med varandra, så långt det är möjligt, bedöms underlätta för företagen och bidra till förutsebarheten. Advokatsamfundet vidhåller sin uppfattning att begränsningen inte ska gälla för tid fram till ikraftträdandet av omställningsstödet i juni 2020. Detta för att reglerna inte ska ha en retroaktiv effekt och begränsa i övrigt stödbehövande och berättigade företag som drabbats av följderna av coronavirusets spridning.

Alternativt föreslår Advokatsamfundet ett förtydligande om att i det fall ett företag återtagit ett beslut om utdelning och/eller återbetalat en verkställd utdelning som skett fram till den 21 juni, dvs. innan lagen om omställningsstöd jämte förordning avseende

stödperioden mars–april trädde i kraft den 22 juni 2020, ska detta inte begränsa möjligheten till omställningsstöd.

Advokatsamfundet är vidare positivt till att frågan hanteras skyndsamt, men vill betona vikten av att lagstiftningen ges en klar och tydlig utformning samt att centrala rättssäkerhetsprinciper beaktas under den fortsatta beredningen.

Advokatsamfundet hänvisar inledningsvis till sitt tidigare remissvar över promemorian Omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset samt till sitt remissvar över promemorian Omställningsstöd till företag för perioden maj–juli 2020. Därutöver kan följande tilläggas angående förslagen i nu aktuell promemoria.

Advokatsamfundet ställer sig tveksamt till effekten av förslaget för större företag genom maxtaket om 30 mkr för båda stödperioderna, vilket ger ett maximalt stöd om 6 mkr per månad. I övrigt bedöms lagförslaget vara gynnsamt för de mindre verksamhetsutövare som beräknas kunna få omställningsstöd. För att stödet inte ska få en för begränsad spridning, vara konsekvent och i syfte att uppnå eftersträvd effekt, anser Advokatsamfundet dock att grundkriteriet att nettoomsättningen ska överstiga 250 000 kronor ska bedömas utifrån det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 januari 2020 i överensstämmelse med tidigare stödperioder. De räkenskapsår som avslutats efter januari 2020 är som utgångspunkt påverkade av pandemin och kan som följd inte ge en rättvisande bild av ett normalår som är avgörande för om företaget är stödberättigat enligt grundkriteriet.

Vidare anser Advokatsamfundet att villkoret om att företagets nedgång i nettoomsättning under båda stödperioderna ska motsvara nivån om understigande 70 procent som gäller för stödperioderna mars och april. Detta för att åstadkomma en likabehandling av företag som berörts vid olika tidpunkter av covid-19.

Advokatsamfundet vill även betona vikten av att verka för ett ökat stöd för perioden juni–juli jämligt förslaget om 75 mkr per månad. Det preliminära maxtaket uppgår före perioden till 8 mkr. Av förordningen framgår att beslut om stöd för stödperioden juni och juli måste fattas senast den 31 december 2020. Tidsfristen bör som följd förlängas tills stödbeloppets storlek för perioden slutligt har fastslagits. Detta inte minst sett i ljuset av att maxtaket för perioden augusti–december enbart föreslås uppgå till sammanlagt 30 mkr på koncernnivå.

Advokatsamfundet föreslår att rätten till ersättning för ombudskostnader regleras genom hänvisning till 43 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244).

Allmänna synpunkter

En lag ska vara klar och förutsebar. Med tanke på lagens tillfälliga karaktär, bör en mer uttömmande reglering eftersträvas och enligt Advokatsamfundet bör huvuddragen regleras i lag framför i förordning.

Advokatsamfundets synpunkter nedan följer lagtextförslaget. Nedan benämns Lag (2020:548) om omställningsstöd som "LOS" och förslag till förordning om omställningsstöd för augusti–december 2020 som "FOSIII". Förordning (2020:838) om omställningsstöd för maj–juli 2020 benämns nedan som "FOSII" och Förordning (2020:552) om omställningsstöd benämns nedan som "FOS".

I syfte att underlätta tillämpningen av FOS, FOSII samt FOSIII föreslår Advokatsamfundet att paragraferna i förordningarna i högre utsträckning överensstämmer, vilket torde kunna åtgärdas genom en enklare justering av FOS.

Lagstiftningens syfte

Syftet med omställningsstödet är att begränsa effekterna av spridningen av sjukdomen covid-19 för företag som upplevt ett omsättningstapp som inte varit möjligt att förutse.

Av förslaget till omställningsstöd avseende tidsperioden mars–april 2020 följer att av omkring 1 200 000 bolag i Sverige beräknas ca 500 000 bolag ha en årlig omsättning överstigande det uttalade omsättningskravet på 250 000 kronor. Av dessa beräknades 180 000 bolag ha ett omsättningstapp överstigande 30 procent under referensperioden som då beräknades skulle komma att omfattas av rätten till stöd. De branscher som bedömdes och som visat sig ha påverkats mest är bland andra hotell- och restaurangverksamheter. Det är dessa ca 180 000 bolag som lagstiftaren syftade till att stötta i den svåra situation som covid-19 har medfört.

Motsvarande antal företag beräknades uppfylla grundkriteriet om nettoomsättning för tidsperioden maj–juli. Genom att omsättningstappet förutsattes vara högre, minskade dock antalet stödberättigade till 50 000 företag för maj och 20 000 företag för juni och juli jämfört med de 180 000 för stödperioden mars och april. Anledningen sades vara att bolagen skulle ha hunnit att ställa om till den rådande situationen.

Omställningsstödet avser att kompensera de drabbade bolagens fasta kostnader. Härvid noteras den begränsning i definitionen med vad som avses med fasta kostnader i detta avseende samt att stödet beräknas till en andel av de definierade fasta kostnaderna. Med fasta kostnader avses kostnader som kvarstår även om intäkterna i företaget helt uteblir. Avsikten med stödet är att bolagen ska få en möjlighet att klara sig igenom pandemin och fortsatt kunna bedriva verksamheten därefter. Om intäkterna uteblir och stöd inte erhålls kommer verksamheterna behöva avvecklas om de inte dessförinnan hamnar på obestånd, vilket lagstiftningen syftade till att förhindra.

I nu lämnat förslag har antalet företag som uppfyller grundkriteriet avseende en nettoomsättning om överstigande 250 000 kronor minskat till ca 470 000 företag. Anledningen till detta kan möjligen vara att räkenskapsår som avslutas fram till den 30 april 2020 beaktas. Med hänsyn taget till det föreslagna omsättningstapp som överensstämmer med maj respektive mars och april beräknas 30 000 företag under augusti–oktober att vara stödberättigade respektive 45 000 företag under november och

december. Med tanke på att de fasta kostnaderna i hög utsträckning är konstanta över året framstår olikheten i antal stödberättigade företag under olika stödperioder inte som berättigad.

I pandemins inledande skede hade företagen ansamlade vinstmedel (ekonomisk buffert) som kunde användas vid uteblivna intäkter. De buffertar som bolagen tidigare haft är för flera företag jämfört med i våras helt förbrukade. Att begränsa såväl antalet stödberättigade, men även att införa ett maxtak om 30 mkr (jämfört med 150 mkr för stödperioden mars–april) riskerar medföra att stödet inte får avsedd effekt.

När omställningsstöd får lämnas – 5 § FOSIII / Beräkning av omställningsstöd – 17 § FOSIII

Advokatsamfundet ställer sig tveksamt till effekten av förslaget för större företag genom maxtaket om 30 mkr för båda stödperioderna omfattande fem månader, vilket ger ett maximalt stöd om 6 mkr per månad. I förslaget till FOS fanns en tabell över fyra företagstyper enligt nedan.

Tabell 2 Omsättningsstöd vid olika nivåer på omsättningstapp och fasta kostnader

	Fasta kostnader i kronor (exkl. lönekostnader)	Omsättningstapp	Stöd i kronor
Företag 1	500 000	30%	112 500
Företag 2	1 miljon	75%	562 500
Företag 3	2 miljoner	40%	400 000
Företag 4	300 miljoner	90%	150 miljoner

Källa: Egna beräkningar.

De större företagen (större än företag 3) som har mer omfattande fasta kostnader kommer i praktiken inte att omfattas av omställningsstödet, vilket enligt Advokatsamfundet medför en negativ särbehandling av de större företagen.

Vid jämförelse med bland annat Danmarks motsvarighet till omställningsstöd för drabbade företag framgår ett betydligt högre maxtak än de nu föreslagna 30 mkr avseende samma stödperiod.

I övrigt bedömer Advokatsamfundet på det stora hela att lagförslaget är gynnsamt för de verksamhetsutövare som beräknas kunna få omställningsstöd. För att stödet inte ska få en för begränsad spridning, vara konsekvent och i syfte att uppnå eftersträvad effekt, anser Advokatsamfundet dock att villkoret om att företagets nedgång i nettoomsättning under båda stödperioderna ska motsvara nivån om understigande 70 procent som gäller för stödperioderna mars och april.

Den föreslagna ”trappan” framstår inte som underbyggd och sett till syftet med omställningsstödet – att kompensera företag som drabbats av stora omsättningstapp till följd av covid-19 – framstår förslaget som inkonsekvent i den delen. När i tiden företagen drabbas av pandemin skiljer sig åt beroende på verksamhetstyp och var i landet verksamheten bedrivs och det torde sakna betydelse för om bolaget ska vara stödberättigat. Omständigheten att omsättningstappet ska vara lägre under november och december jämfört med stödperioden för maj–oktober talar vidare emot tidigare uttalade anledning till ett ökat krav på omsättningstapp – att företagen fick anses ha haft viss möjlighet att anpassa sina verksamheter och kostnader till det rådande läget.

När omställningsstöd får lämnas – 6 § första stycket 2 p. FOSIII

Årsnettoomsättningen som förutsätts överstiga 250 000 kronor ska enligt förslaget beräknas enligt räkenskapsår som avslutas närmast före den 1 maj 2020. För tidigare stödperioder beräknades årsnettoomsättningen enligt räkenskapsår som avslutades närmast före den 1 januari 2020. Eftersom covid-19 påverkade samhället redan i februari 2020 kan de företags räkenskapsår som omfattar februari–april 2020 och som avslutas under denna tidsperiod inte ge en rättvisande bild över företagets normala nettoomsättning. Advokatsamfundet föreslår att årsnettoomsättningen ska bestämmas med ledning av räkenskaper som avslutas närmast före den 1 januari 2020. I konsekvens med detta ska även regleringen i 11 §, 15 § och 18 § ändras till att gälla det räkenskapsår som avslutas närmast före den 1 januari 2020.

När omställningsstöd får lämnas – 6 § första stycket 4 p. FOSIII

När det gäller begränsning av verkställighet och beslut om värdeöverföring från företaget och dess moderföretag (6 § första stycket 4 p. och tredje stycket FOSIII) bör det uttömmande regleras vilken typ av värdeöverföring som avses. Koncernbidrag har vid tillämpningen sedermera kommit att undantas. En uttömmande reglering är att föredra i förutsebarhetshänseende framför en ovisshet som, förutom att vara hämmande för företagen, kan leda till onödiga rättsprocesser. Vidare framhålls på nytt att begränsningen enbart bör omfatta värdeöverföringar överstigande viss nivå (jfr de danska reglerna som har en begränsning för nivåer överstigande 60 miljoner DKK) för att möjliggöra att de mindre bolagen kan besluta om samt verkställa viss utdelning hänförlig till tidigare år.

Advokatsamfundet föreslår att begränsningen av värdeöverföringar ska gälla två månader innan och sex månader efter stödperioden jämlikt förslaget avseende korttidsstödet (Fi2020/04742). Att bestämmelserna om utdelning och krisstöd enligt de två regelverken överensstämmer med varandra så långt det är möjligt bedöms underlätta för företagen och bidra till förutsebarheten.

Eftersom LOS samt FOS först trädde i kraft den 22 juni 2020 får begränsningen avseende värdeöverföringar gjorda under perioden mars till och med den 21 juni 2020 en retroaktiv effekt. De företag som redan tidigt på året hunnit fatta beslut om utdelning eller de som redan verkställt ett tidigare fattat utdelningsbeslut diskvalificeras från möjligheten till

omställningsstöd även om samtliga rekvisit är uppfyllda i övrigt. Detta kan även vara en anledning till att enbart ca 24 000 av de 180 000 stödberättigade ansökte om stöd för stödperioden mars och april. Advokatsamfundet vidhåller sin uppfattning att begränsningen inte ska gälla för tid fram till ikraftträdandet av omställningsstödet i juni 2020.

Advokatsamfundet föreslår vidare ett förtydligande avseende det fall ett företag har beslutat om utdelning och/eller en tidigare beslutad utdelning har verkställts under perioden den 1 mars – den 21 juni såvitt avser stödperioderna mars och april och den 1 april – den 21 juni såvitt avser stödperioderna maj–december. I sådant fall ska rätten till omställningsstöd inte begränsas förutsatt att återbetalning sker av verkställd utdelning eller beslut om utdelning återtas.

Beräkning av omställningsstöd – 12 § FOSIII

Enligt förslaget ska stödet differentieras beroende på företagets storlek. Företag som tillhör kategorin mindre företag enligt bilaga 1 till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 får en högre andel av företagets fasta kostnader jämfört med andra företag. Advokatsamfundet vill på nytt betona risken för en negativ särbehandling av större företag. För ökad förutsebarhet anser Advokatsamfundet att kriterierna för att utgöra ett mindre företag tas med i definitions katalogen.

Rätt till ersättning för ombudskostnader

I 43 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244), SFL, regleras rätten till ersättning i ärende och mål om skatt. Prövning av rätten till omställningsstöd handhas och beslutas av Skatteverket och överprövning av Skatteverkets beslut sker hos förvaltningsdomstol genom hänvisning till SFL. Enligt Advokatsamfundet saknas en hänvisning till 43 kap. SFL om rätten till ersättning och det saknas även annan reglering om rätt till ersättning för att sökanden ska kunna tillvarata sin rätt i mål rörande omställningsstöd. För att säkerställa denna rättssäkerhetsgaranti föreslår Advokatsamfundet att rätten till ersättning tydliggörs genom hänvisning till 43 kap. SFL.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander